

De Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

NnavV en NvW wetsvoorstel gecombineerde
geslachtsnaam

Datum
15 juni 2022

Ons kenmerk
4062157

1. Aanleiding

Op 29 januari 2019 nam de TK de motie Groothuizen en Bergkamp (D66) aan. In deze motie wordt de regering verzocht met een wetsvoorstel te komen om een dubbele achternaam mogelijk te maken. Met het wetsvoorstel introductie gecombineerde geslachtsnaam (35 990) wordt hieraan tegemoet gekomen. Op 31 januari 2022 heeft de VKC J&V verslag uitgebracht over het wetsvoorstel. Naar aanleiding van het verslag wordt een nota van wijziging voorgesteld die het mogelijk maakt om ook voor al geboren kinderen alsnog een dubbele achternaam aan te vragen (overgangsregeling).

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending van de nota naar aanleiding van het verslag (nnavv, bijlage I) en nota van wijziging (nvw, bijlage II) bij het Wetsvoorstel gecombineerde geslachtsnaam aan de TK.

3. Kernpunten

In het verslag van de TK (bijlage III) zijn de belangrijkste vragen gericht op de keuze om geen overgangsregeling op te nemen in het wetsvoorstel. Hierdoor kan enkel voor een dubbele achternaam worden gekozen als het eerste kind in een relatie wordt geboren na inwerkingtreding van de wet. Dit is voor veel mensen een teleurstelling, blijkt ook uit de vele burgerbrieven die zowel het ministerie als de TK hierover heeft ontvangen. Voor een overgangsregeling was en is geen dekking. *(Kosten overgangsregeling: K€ 300 voor aanpassing burgerzakenapplicaties en M€ 6,1 als minimumschatting als de overgangsregeling wordt beperkt tot gevallen waarin het oudste kind jonger dan 4 jaar moet zijn tot M€ 40,9 als maximumschatting als oudste kind jonger dan 18 jaar moet zijn).*

In reactie op het verslag wordt alsnog voorzien in een overgangsregeling (bij nvw), waarbij de kosten worden gedragen door de betrokken ouders. Indien het eerste kind binnen een relatie is geboren op of na 29 januari 2019 (moment indiening TK motie Groothuizen en Bergkamp) kan aan de balie van de gemeente alsnog worden gekozen voor een dubbele geslachtsnaam naar de algemene regels van het wetsvoorstel, voor ca. €50,- bij 1 kind en ca. €37,50 voor ieder volgend kind. De kosten voor het aanpassen van de burgerzakenapplicaties van K€300 worden opgevangen binnen de begroting van JenV.

In het verslag wordt ook gevraagd om het oppakken van een aantal andere onderdelen van het naamrecht. Met name de vangnetnorm, de procedure voor

naamswijziging en de procedure voor naamskeuze. De vragen hebben op deze onderdelen niet geleid tot aanpassing van het voorstel, hierop wordt in par. 4.1 van deze nota nader ingegaan.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
15 juni 2022

Ons kenmerk
4062157

4. Toelichting*

4.1 Wetsvoorstel, verslag en reactie

Wetsvoorstel Introductie gecombineerde geslachtsnaam

Het huidige naamrecht laat ouders bij het eerste kind kiezen tussen de achternaam van de ene of de andere ouder. Die naam geldt vervolgens voor alle volgende kinderen uit die relatie.

Afhankelijk van de situatie is het uitgangspunt (op basis van de 'vangnetnorm') dat het kind de naam van de moeder krijgt (buiten huwelijk geboren kinderen) of van de vader (binnen huwelijk geboren kinderen). Een kleine meerderheid van de eerste kinderen wordt buiten huwelijk geboren. In de praktijk krijgt het merendeel van de kinderen de naam van de vader.

Het wetsvoorstel vult dit stelsel aan met extra keuzemogelijkheden:

- ouders kunnen voortaan ook kiezen voor een dubbele achternaam die is samengesteld uit de namen van beide ouders;
- in een volgorde naar keuze, met een maximum van twee namen;
- bestaande dubbele of meervoudige achternamen worden hetzelfde behandeld als enkelvoudige geslachtsnamen omdat deze in de loop van de geschiedenis een eenheid zijn geworden;
- bij adoptie wordt het ook mogelijk om (voor dat kind) de oorspronkelijk naam te behouden, evt. in combinatie met de geslachtsnaam van één van de ouders;
- een kind dat naast de Nederlandse ook een andere nationaliteit heeft, kan ook de naam krijgen die het alleen volgens het recht van die andere nationaliteit zou kunnen krijgen;
- de ouders van een kind dat meerdere nationaliteiten heeft, niet zijnde de Nederlandse, kunnen kiezen welk recht van nationaliteit op de naam van toepassing is.

Het wetsvoorstel introduceert op verzoek van de BES-eilanden de naamskeuze ook in het daar geldende Burgerlijk Wetboek BES.

Nota naar aanleiding van het Verslag

In het verslag zijn vragen gesteld door VVD, D66, CDA, ChristenUnie, PvdA, SP, Volt, Bij1 en SGP.

De belangrijkste in het verslag gestelde vragen (*met reactie in de nnavv*) zijn:

- **Waarom geen overgangsregeling?** (VVD, D66, CDA, PvdA en SP)
Er is alsnog voorzien in een overgangsregeling voor een beperkte groep, enkel voor jonge kinderen, omdat daarbij de achternaam doorgaans nog geen belangrijk onderdeel van de identiteit uitmaakt. Oudere kinderen kunnen later alsnog zelf kiezen voor een naamswijziging
- **Waarom wordt vangnetnorm niet gewijzigd?** (D66, PvdA, Volt, Bij1)
Het huidige stelsel betekent dat ca. de helft van alle kinderen automatisch bij de naam van de moeder en de andere helft bij de naam van de vader uitkomt. Dat ouders toch kiezen voor de naam van de vader is een keuze van ouders. Een andere vangnetnorm is ook mogelijk, maar uitgaande van de voorkeur van de meeste ouders, zou dat al snel tot meer administratieve lasten voor ouders leiden (omdat zij aan de balie een naamskeuze moeten

doen) en tot meer uitvoeringskosten voor gemeenten (omdat zij die naamskeuze moeten verwerken). Toegezegd wordt om de vangnetnorm te betrekken bij de evaluatie van de regeling: als een groter aandeel een andere keuze maakt, kan aanpassing van de vangnetnorm in beeld komen.

- Is een gecombineerde geslachtsnaam wel wenselijk? (ChristenUnie, SGP)
Gewezen wordt op de keuzevrijheid van ouders, niemand wordt gedwongen tot een dubbele achternaam. Het voorstel heeft geen negatief effect op de identificatiefunctie van de naam. Daarbij wordt tevens gewezen op de oplossing die het voorstel biedt voor bestaande problemen voor mensen met meerdere nationaliteiten.
- Vereenvoudig de procedure voor naamswijziging/-keuze (VVD, CDA, SP)
Verwezen wordt naar de evaluatie van de Wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand en de doorlichting van het Besluit geslachtsnaamwijziging, waarbij de vereenvoudiging van de procedures aan de orde zullen kunnen komen.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
15 juni 2022

Ons kenmerk
4062157

4.2 Politieke context

Op basis van het verslag lijkt een meerderheid binnen de TK positief over het wetsvoorstel. ChristenUnie en SGP zijn kritisch, het CDA keurt het voorstel af.

4.3 Financiële overwegingen

Aan de introductie van de overgangsregeling zijn eenmalige kosten verbonden, die begroot worden op €300.000 euro. Deze kosten worden gedekt uit de begroting van DGSenB/DJFC. Het voorstel is tevens afgestemd met DFEZ.

4.4 Krachtenveld

Het departement heeft honderden brieven ontvangen van ouders die wachten op dit wetsvoorstel en een overgangsregeling.

4.6 Uitvoering & implementatie

De nota van wijziging is uitgebreid afgestemd met de Nederlandse vereniging voor burgerzaken (Nvvb) en de VNG. Op het moment van in de lijn brengen van de NvW ligt het voorstel nog bij de 'BZK interbestuurlijke verhoudingen' toets. Eventuele beperkte wijzigingen die daaruit voortkomen zullen nog ambtelijk worden verwerkt.

De afstemming met de Nvvb en VNG heeft geleid tot de huidige opzet van de regeling. De overgangsregeling zal worden betrokken in de geplande voorlichting rond de introductie van het wetsvoorstel. Afstemming met de BES vindt nog plaats.

4.8 Communicatie

DCOM is geïnformeerd. Gelet op de publieke aandacht voor het onderwerp lijkt een persbericht mbt de overgangsregeling wenselijk.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

Alle informatie in deze nota leent zich voor openbaarmaking.